

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3410/2020. (XI. 13.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.III.20.875/2018/12. számú részítélete alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A Dr. Cserich–Dr. Gyovai Ügyvédi Iroda által képviselt gazdasági társaság indítványozó alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.III.20.875/2018/12. számú részítélete ellen terjesztette elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt 2020. február 1-jén, a Szekszárdi Törvényszék útján az Alkotmánybírósághoz. Az alkotmányjogi panasz az Alkotmánybíróságra 2020. február 20-án érkezett be. A panaszbeadvány a támadott bírói döntést az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, C) cikk (1) bekezdésével, R) cikk (2) bekezdésével, XXVIII. cikk (1) bekezdésével és 28. cikkével tartotta ellentétesnek. Az indítványozó hivatkozott továbbá az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: EJE) 6. cikkének a sérelmére is.
- [3] 2. Az alkotmányjogi panaszról és a mellékletként csatolt dokumentumokból megállapítható, hogy az alapügy – kártérítés per – tárgyát egy dombóvári, 42 lakásos lakóépület megrepedése, megsüllyedése, majd több lakó azonnali kiköltöztetése miatt kialakult jogvita képezte. Az ügyben eljáró bíróságok által megállapított tényállás szerint az 1983-ban épült lakóépület egy korábbi utca, és az az alatt futó víznyomó cső, valamint két telefonkábel nyomvonalára épült. A vízvezeték kiváltása megtörtént, a két távközlési kábel azonban az 1980-as évek végéig, 1990-es évek elejéig az épület alatt maradt, majd a kihúzásuk után azok védőcsöveit nem zárták le. A lakóépület 2005 júliusáig problémamentesen funkcionált, akkor azonban a lépcsőház és több lakás fala megrepedett, a földszinti padozatok megsüllyedtek, a földemek elferdültek, a nyílászárók beszorultak. Megállapítást nyert, hogy a lakóépület károsodását az épület északkeleti sarka melletti vízvezeték kilyukadása következtében a talajba jutó víz okozta, és a káresemény bekövetkezésében szerepet játszott az is, hogy a kiáramló vizet a két távközlési vezeték csövei és munkaárkai, valamint egyéb közművek árka az épület alá juttatták. A káresemény miatt 35 felperes – az érintett lakásépítő és fenntartó szövetkezet, valamint a lakók – kártérítési pert indítottak három alperes (a helyi víz- és csatornamű kft., az indítványozó és a városi önkormányzat) ellen. A perben az indítványozó a II. rendű alperes volt.
- [4] 2.1. A Szekszárdi Törvényszék a 16.G.40.001/2017/5. számú, 2017. január 27-én kelt részítéletével a kereseti kérelmeket részben megalapozottnak mondta ki, és kötelezte az alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessék meg a rendelkező részben részletezett kártérítési összegeket, késedelmi kamatot és perköltséget a felpereseknek. A törvényszék a rendelkezésre álló okiratok, tanúvallomások és szakértői vélemények alapján valamennyi alperes felelősségét megállapította. Az I. rendű alperes – a helyi víz- és csatornamű kft. – felelős az érintett vízvezeték állapotáért, az indítványozó II. rendű alperes a két távközlési kábel épület alatt maradásáért, majd a kábelek védőcsövei lezárásának az elmaradásáért (a kilyukadt vízvezetékéből ezeken keresztül is jutott a kiáramló víz az épület alá), a III. rendű alperes városi önkormányzat pedig – a II. rendű alpereshez hasonlóan – a jogelődje által az érintett kábelek kiváltására vállalt kötelezettségért. A bíróság rögzítette, hogy az alperesek közös károkozása mulasztásban nyilvánult meg, és elismerte, hogy az I. rendű alperes érdekkörébe tartozó vízfolyás nélkül a II-III. rendű alperesek kártérítési felelőssége önállóan nem merülhetne fel.
- [5] 2.2. A részítélet ellen az I. rendű felperes, valamint az alperesek fellebbeztek. A fellebbezések alapján eljárva a Pécsi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2018. január 25-én kelt, Gf.V.40.013/2017/38. számú részítéletével

az elsőfokú bíróság részítéletét a fellebbezett részében megváltoztatta, és a keresetet a II. és III. rendű alperesekkel szemben – így az indítványozóval szemben is – elutasította. Az ítélet tábla szerint: „A felperesek nem jelölték meg a perben, hogy mi lenne a II. rendű alperesnek az a magatartása, amivel okozati összefüggésben őket károsodás érte. [...] A kábelek kiváltása ténylegesen nem a sávalapokba bebetonozott védőcsövek utólagos eltávolítását, hanem a védőcsövekben futó távközlési kábelek más nyomvonalra helyezését jelenti, és az épület alatt maradó védőcsövek kiinjektálására, vagy lezárására a szakértő szerint nincs kötelező szakmai előírás. [...] A II. rendű alperes jogelődje a közművek végleges kiváltását szorgalmazta, annak elmaradása, illetve a kábelek ideiglenes védelembe helyezése a beruházó kérésére történt. [...] Önmagában, az épület megsülyedése nélkül a vízaknából a védőcsövek belsejébe került víz, a csövek szétcsúszása vagy eltörése nélkül nem vezetne volna az épület alatti löszös talajba a vizet.” Megállapította az ítélet tábla azt is, hogy az egyik, épület alatt húzódó védőcsövet nem is a II. rendű alperes jogelődje, hanem egy másik vállalat építette. A III. rendű alperes felelősségét vizsgálva a másodfokú részítélet rámutatott, hogy annak jogelődje a „kiváltást” vállalta, ami egy új nyomvonal létesítését jelenti egy másik kábelrel, nem pedig a bebetonozott védőcsövek eltávolítását, vagy eltömítését. A káresemény ezért a vállalás teljesítése esetén is bekövetkezett volna. A másodfokú bíróság mindezekből a II. és III. rendű alperesek kártérítési felelőssége kapcsán a jogalap hiányát állapította meg.

- [6] 2.3. A másodfokú döntés ellen az I. rendű felperes felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Kúriához, amely a 2019. október 16-án kelt – a jelen alkotmányjogi panasszal támadott – Pfv.III.20.875/2018/12. számú részítéletével a jogerős részítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróság részítéletét e körben helybenhagyta. A Kúria úgy látta, hogy a károsodás okaiban egyértelműen közrejátszott a II. és III. rendű alperes jogellenes magatartása is. A kábelek kiváltásának jogszabályi előírás hiányában is maga után kellett volna vonnia a lakóépület alatti védőcsövek betömedékelését vagy eltávolítását, a kellő gondosság mellett. A II. és III. rendű alperesek kártérítési felelőssége kérdésében a Kúria egyetértett az elsőfokú bíróság részítéletében kifejtettekkel.
- [7] 3. Az indítványozó a Kúria részítélete ellen alkotmányjogi panaszt nyújtott be, kérve annak megsemmisítését. Álláspontja szerint a Kúria részítélete iratellenes tényálláson alapul, és az indítványozó kártérítési felelősségét illetően megalapozatlan, kiterjesztő jogszabályértelmezést tartalmaz, amely sérti a tisztességes bírósági eljárás-hoz való jogot. Idézve az Alkotmánybíróság és az Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjogából, az indítványozó sérelmezte, hogy a Kúria nem jelölte meg a jogszabálysértést, ami miatt a jogerős részítéletet megváltoztatta, nem indokolta a másodfokú döntéstől való eltérést, az Alaptörvény 28. cikkébe ütköző módon értelmezte az alkalmazandó jogszabályokat, valamint a támadott részítélet nem felel meg az objektivitás és az átláthatóság követelményeinek. Az alkotmányjogi panasz több tévedésre és iratellenes megállapításra is rámutat a Kúria támadott részítéletében, különösen a kábelek eltávolítása és az érintett védőcsövek tulajdonosi helyzete kapcsán; valamint kifogásolta, hogy felelősségét a Kúria kiterjesztette a másik vállalat által épített védőcsőre, és az építési engedélytől történt eltérésre is, ami szerinte a beruházó és a kivitelező tudatos hibája volt. A perben felhasznált bizonyítékok alapján az indítványozó bizonyítottan látja, hogy az érintett kábelek tekintetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 339. § (1) bekezdése alapján úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható volt; a kábelek kiváltásáról és tényleges áthelyezéséről az építetőnek, illetve a kivitelezőnek kellett volna gondoskodnia. Az indítványozó szerint az ő kártérítési felelőssége jogellenes magatartás, felróhatóság és okozati összefüggés hiányában nem állapítható meg.
- [8] A felsorolt hibái miatt a Kúria támadott ítélete az indítványozó szerint sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljárás-hoz való jogot, annak indokolása pedig nem tesz eleget az Alaptörvény 28. cikkében írt követelményeknek, a Ptk. 339. §-át tévesen értelmezi, az ügy lényeges körülményeiről nem ad számot, és nem tartalmazza a döntés indokait kellő részletességgel.
- [9] Az indítványozó az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseiként felsorolta a B) cikk (1) bekezdését, C) cikk (1) bekezdését, valamint az R) cikk (2) bekezdését is, ezekhez azonban indokolást nem kapcsolt.
- [10] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése előírja, hogy az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálása előtt dönteni kell annak befogadásáról. Az alkotmányjogi panasz befogadásáról az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel az Abtv. 47. § (1) bekezdésére, 50. § (1) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendjének 5. § (1) és (2) bekezdéseire – tanácsban eljárva dönt. A panaszt akkor lehet befogadni, ha az megfelelő

a törvényben előírt formai és tartalmi követelményeknek, különösen az Abtv. 26–27. és 29–31. §-aiban foglalt feltételeknek. Ezekon kívül az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglalt kritériumoknak.

- [11] Jelen esetben a panasz nem felel meg ezeknek a követelményeknek, az alábbiak miatt.
- [12] 5. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint: „Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.”
- [13] Az indítványozó panaszában hivatkozott az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére, C) cikk (1) bekezdésére, R) cikk (2) bekezdésére, valamint az Alaptörvény 28. cikkére. Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes abban a kérdésben, hogy az Alaptörvény ezen rendelkezéseit nem tekinti olyan, az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát tartalmazó alaptörvényi rendelkezésnek, amelyre alkotmányjogi panasz alapítható {lásd pl. 3107/2017. (V. 8.) AB végzés, Indokolás [12]; 3075/2018. (II. 26.) AB végzés, Indokolás [24]–[26]; 3070/2018. (II. 26.) AB végzés, Indokolás [15]; 3266/2017. (X. 19.) AB végzés, Indokolás [8]}. Ezen kívül a B) cikk (1) bekezdése, a C) cikk (1) bekezdése, valamint az R) cikk (2) bekezdése tekintetében alkotmányjogilag értékelhető indokolást sem tartalmaz az indítvány. Ezért az Alkotmánybíróság az ezekre alapított indítványi elemeket nem vizsgálhatta.
- [14] 6. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [15] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét amiatt állította, mert meglátása szerint a Kúria a támadott részítéletben több ponton tévesen állapította meg a tényállást, emiatt abból az indítványozó kártérítési felelősségére nézve megalapozatlan következtetéseket vont le, a Ptk. alkalmazandó szabályait túlzottan tágan értelmezte, és mindezeknek nem adta kellő részletességű indokolását. Az Alkotmánybíróság ezen kifogások tekintetében ismételten rámutat, hogy: „A tényállás megállapítása, a bizonyítékok mérlegelése, az alkalmazandó jog meghatározása és ezek alapján következtetések levonása a rendes bíróságok feladata, amely önmagában alkotmányossági kérdést nem vet fel. [...] Az alkalmazandó jogszabályok és a tényállás megállapítása [...] az eljáró bíróságok feladata.” {3183/2015. (IX. 23.) AB végzés, Indokolás [16]–[17], lásd részletesen: 3331/2020. (VIII. 5.) AB határozat, Indokolás [34]}
- [16] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúria támadott részítélete az egyedi ügy körülményeinek és az irányadó jogszabályoknak megfelelően tartalmazta a tényállás releváns elemeit, megjelölte az alkalmazandó jogszabályi rendelkezéseket, valamint azokat az indokokat és érveket, amelyek megalapozták a döntést, illetőleg reagált az indítványozó által felhozott észrevételekre is. A támadott döntés indokolásában az Alkotmánybíróság megítélése szerint nem tárható fel olyan hiányosság vagy hiba, amely az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz, valamint az abból következő indokolt bírói döntéshez való jog sérelmét vetné fel. Mindezekre tekintettel az indítványozók által az alkotmányjogi panaszokban felvetettek nem minősülnek az Abtv. 29. §-a szerinti alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek, sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességnek.
- [17] 7. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (2)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1)–(2) bekezdései alapján eljárva – az alkotmányjogi panaszt, figyelemmel az Abtv. 27. § (1) bekezdésében, 52. § (1b) bekezdés e) pontjában és 29. §-ában foglaltakra, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2020. november 3.

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró,
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/452/2020.

